

Orijinal Makale / Original Article

Tekstil baskı tasarım sürecinde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri

Problems and solution suggestions encountered in the textile printing design process

Elif Tuğçe TECİR*

Bağımsız Araştırmacı, İstanbul, Türkiye

MAKALE BİLGİSİ

Makale hakkında

Geliş tarihi: 08 Ağustos 2024

Kabul tarihi: 24 Eylül 2024

Anahtar kelimeler:

Tekstil, tasarım, baskı, desen, moda.

ARTICLE INFO

Article history

Received: 08 August 2024

Accepted: 24 September 2024

Key words:

Textile, design, print, pattern, fashion.

ÖZ

Tekstil ürünleri, tarih boyunca estetik ve işlevsellikleriyle hayatın pek çok alanında kullanılmaktadır. Geçmişte, temel ihtiyaçlar olan ısınma ve barınma amacıyla kullanılan basit tekniklerle gerçekleştirilen tekstil üretimi, günümüzde teknolojik gelişmelerden doğrudan etkilenmektedir. Bu gelişmeler, üretim, tasarım, teknik ve uygulama yöntemlerini şekillendirirken, tasarımcılar sanat, tasarım ve teknolojiyi yaratıcı bir bakış açısıyla birleştirerek güncel eğilimleri yansıtan baskı ve desen tasarımları üretmektedir. Baskı tasarımı, yetenek, yaratıcılık ve teknik bilgi gerektiren dinamik bir alandır. Uygulanan baskı teknikleri, kullanılan kumaş ve yöntemlere göre değişiklik göstermektedir. Bu farklılıklar, baskının dijital ortamda tasarımı, baskıya hazırlama, renklendirme, varyant oluşturma ve ölçülendirme işlemlerini doğrudan etkilemektedir. Ayrıca, tasarımcının yaratıcı süreci ve numune aşamasını yönlendiren zaman ve maliyet faktörleri de sürecin yönetiminde etkilidir. Bu bağlamda, tekstil üretim aşamaları ve tasarımcıların karşılaştığı problemler, tasarımcının teknik bilgi, deneyim ve hızlı çözüm bulma yeteneği ile doğrudan ilişkilidir. Tasarım; doğru zamanda, uygun teknik ve yöntemlerle, doğru malzeme üzerine uygulanmış, güncel eğilimlere yanıt veren ve hatasız bileşenlerden oluşan yeni bir fi-kirdir. Tasarımcının teknik bilgi ve zaman yönetiminin yanı sıra malzeme bilgisini geliştirmesi de baskı tasarımında önem taşımaktadır. Uygulanan baskı yöntemi, kullanılan malzemeye göre farklılık göstermekte olup, bu süreci yöneten kişi baskı tasarımcısıdır. Çalışmanın amacı, tekstil baskı tasarım sürecinin her aşaması ayrıntılı ele alınarak, baskı tasarımcısının tasarım ve prototip geliştirme aşamalarında karşılaşılabileceği problemleri nasıl yönetebileceğini açıklamaktır. Çalışmada, baskı tasarımının uygulanmasında kullanılan baskı teknikleri ve stilleri açıklanırken, sürecin şekillenmesini sağlayan, araştırma, ilham kaynakları, yaratıcılık ve dijital uygulamalar gibi çeşitli disiplinlerle etkileşimi örnek görsellerle detaylı olarak ele alınmıştır. Ayrıca, baskının istenilen renkte, teknik ve ölçülerde uygulanmasında baskı yöntemlerinin doğrudan etkisi ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Tasarımcı perspektifinden baskı tasarımında karşılaşılabilecek sorunlara karşı getirilen çözüm önerileri detaylı ve özgün çalışmalarla örneklenmiştir.

ABSTRACT

Textile products have been used in many areas of life throughout history with their aesthetics and functionality. Textile production, which used to be carried out with simple techniques for basic needs such as heating and shelter, is directly affected by technological developments today. While these developments shape production, design, technique and application methods, designers combine art, design and technology with a creative perspective to produce print and pattern designs that reflect current trends. Print design is a dynamic field that requires talent, creativity and technical knowledge. The applied printing techniques vary according to the fabric and methods used. These differences directly affect the design of the print in the digital

*Sorumlu yazar / Corresponding author

*E-mail address: t.eliftugcedemir@gmail.com

environment, preparation for printing, coloring, variant creation and measurement processes. In addition, time and cost factors that direct the designer's creative process and the sample stage are also effective in the management of the process. In this context, the textile production stages and the problems encountered by designers are directly related to the designer's technical knowledge, experience and ability to find quick solutions. Design is a new idea that is applied on the right material with the right techniques and methods at the right time, responds to current trends and consists of error-free components. In addition to the designer's technical knowledge and time management, developing material knowledge is also important in print design. The applied printing method varies according to the material used, and the person who manages this process is the print designer. The aim of the study is to explain how the print designer can manage the problems that may be encountered in the design and prototype development stages by examining each stage of the textile print design process in detail. In the study, while the printing techniques and styles used in the application of the print design are explained, the interaction with various disciplines such as research, inspiration sources, creativity and digital applications that shape the process is discussed in detail with sample visuals. In addition, the direct effect of printing methods on the application of the print in the desired color, technique and dimensions is explained in detail. Solutions to problems that may be encountered in print design from a designer's perspective are exemplified with detailed and original studies.

Cite this article as: Tecir ET. (2024). Problems and solution suggestions encountered in the textile printing design process. *Yıldız J Art Desg*, 11(2), 28–38.

GİRİŞ

İnsanoğlu, erken tarihlerden itibaren kalıcı izler bırakma çabası güderek çevresindeki alanları işaretlemek istemiştir. Günümüze ulaşan kaynaklarda, baskının ile ilk örneklerine Fransa, İspanya ve Endonezya'da, Paleolitik döneme ait mağara duvarlarında insan elinin bıraktığı izlerde rastlanmaktadır (İşmal & Yıldırım, 2012: 6). Boyalı bir elin duvara bastırılmasıyla oluşan iz, direkt baskının ilk biçimi olarak tanımlanmaktadır (İşmal & Yıldırım, 2012: 8). M. Ö. 3000 yıllarında Mezopotamya'da kil üzerine silindir mühürle yapılan baskılar, kâğıdın keşfiyle birlikte baskı sanatının temellerinin atılmasına zemin hazırlamıştır (İşmal & Yıldırım, 2012: 9).

Uygur ve Yüksel, araştırmalarında baskının kökenlerinin Uzak Doğu'ya dayandığını, Çin'de oyulmuş tahta bloklarla matbaanın uygulandığını ve el baskıcılığının ilk olarak Çin ve Hint kültürlerinde ortaya çıkmış olabileceğini belirtmektedirler. Ayrıca, Mısır mezarlarında yapılan incelemelerde, M. Ö. 2500 yıllarında boyama dışında bir yöntemle desenlendirilmiş kumaş parçaları keşfedilmiştir (Uygur & Yüksel, 2013: 12). Amerika kıtasında, Peru'da M. S. 1531 yılında İspanyolların fethinden önce tekstil baskıcılığının yapıldığı anlaşılmaktadır. Ancak, bu baskı yönteminin dış kaynaklardan mı geldiği konusunda kesin bir bilgi bulunmamaktadır (Uygur & Yüksel, 2013: 14). 11. ve 12. yüzyıllarda Avrupa'da Hristiyanlığın yayılmasıyla birlikte, manastırların iç süslemelerinde tahta kalıplarla yapılan baskılı kumaşlar kullanılmıştır. Gotik ve Rönesans dönemlerinde Almanya'da baskılı kumaşlar üretilmiş, rezerv ve baskı teknikleri ise 17. yüzyılda İtalya, Fransa ve Hollanda'da brokar kumaşların çok benzerlerinin baskı tekniğinde alternatifleri yapılmıştır. Düşük gelirli kiliselerde mihrap ve duvarlar, pigment desen baskılarıyla süslenmiştir (Kaya, 1988: 23). Gelir seviyesinin artmasıyla birlikte baskılı kumaş talebinde bir azalma gözlemlenmiş, dokuma atölyelerinin sayısındaki artış bu talebi karşılamıştır. Ancak, 17. yüzyılın ikinci yarısında sanayideki gelişmeler baskı teknolojisini olumlu yönde etkilemiştir (Kaya, 1988: 24).

Uygur ve Yüksel'e göre modern tekstil baskıcılığının kökenleri Hindistan'a dayanmaktadır ve bu teknik, İpek Yolu aracılığıyla Batı'ya yayılmıştır. İskoçyalı mucit Bell, 1783 yılında silindir (rulo) gravür basma makinesini icat ederek tekstil baskıcılığında ilk endüstriyel devrimi gerçekleştirmiştir. Bu baskı tekniği, 20. yüzyılda yerini film baskıya bırakmış, 1962 yılında düz film baskı ve rulo baskı (dönen film) makinelerinin geliştirilmesiyle tekstil baskıcılığında yeni bir dönem başlamıştır. 1965 yılında transfer baskı ve bilgisayar teknolojilerinin gelişmesi ile dijital baskı, tekstil baskıcılığında yaygın olarak kullanılan yöntemler arasında yer almıştır (Uygur & Yüksel, 2013: 13). Ayrıca, 1960 sonrasında pigment boyarmaddelerin geliştirilmesiyle oluşturulan flok baskı, sim baskı, varak baskı ve kabaran baskı gibi pigment baskı stilleri, farklı görsel etkilerin yaratılmasına olanak sağlamıştır (Uygur & Yüksel, 2013: 14).

Günümüzde tekstil sektöründe, örme ve dokuma yüzeyler başta olmak üzere, hazır giyim, ev tekstili ve zemin tekstilleri gibi çeşitli alanlarda uygulanan baskı tasarım yöntemleri, sıklıkla başvurulan desenlendirme teknikleri arasında yer almaktadır. Teknolojideki gelişmeler sayesinde, tasarımcılara sunduğu avantaj ve üretim aşamasındaki düşük maliyetle yaygın kullanılan bir yöntem haline gelmiştir.

Baskı tasarımı, tasarımcılara çeşitli avantajlar sağlamakla birlikte, bazı problemlerde getirmektedir. Bu nedenle, baskı tasarımda kullanılan teknik ve malzeme bilgisi, tasarımcılar için zorunlu bir gereklilik olmuştur. Ayrıca, tasarımcının görevlerinden biri olan renk belirleme ve ölçülendirme, kumaş türü, uygulanan baskı yöntemi ve kullanılan boyarmaddelere göre değişiklik göstermektedir. Bu çalışmada, gelişen teknoloji ile birlikte değişen tekstil baskı tasarımının oluşum aşamaları detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Tasarımcının araştırma ve zihinsel canlandırma sürecinden başlayarak, numune oluşumuna kadar geçen aşamalar kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır. Bu bağlamda, konu hakkındaki araştırma ve inceleme yapacaklara kaynak oluşturmak

ve baskı tasarımcısı olmayı hedefleyenlere kılavuzluk etmek amacıyla bilgi sağlanması hedeflenmiştir. Çalışmada, tekstil baskı tasarımı ve teknolojik gelişmelerin etkisi, tasarımcı açısından ortaya çıkabilecek sorunlar ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri detaylı bir şekilde incelenmiştir.

YÖNTEM

Bu araştırmadaki veriler literatür incelemeleri ve nitel araştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma, tasarımcının, tasarımı oluşturma aşamasında karşılaşılabileceği sorunları ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerini incelemektedir. Geliştirilen tasarımsal problemler, baskı tasarımcısının perspektifinden sorgulanmış ve elde edilen çözümler doğrultusunda sonuçlar elde edilmiştir. Araştırma, baskı tasarımının oluşum aşamaları ve baskı sonrası oluşabilecek sorunlar ve çözüm önerileri ile sınırlı tutulmuştur. Ayrıca, tekstil tasarımcısı olarak gerçekleştirdiğim deneyimlerim, tasarımın oluşum aşaması, sorunlar, çözümler ve örneklenmesinde değerlendirilmiştir.

TEKSTİL BASKI TASARIMININ OLUŞUM AŞAMALARI

Tekstil baskı tasarımı; desenlerin keçe, dokuma, örme gibi tekstil yüzeyleri üzerine geleneksel veya endüstriyel yöntemlerle aktarıldığı uygulamalardır. Baskılı tekstiller; pigmentlerin baskı yöntemiyle, serbest el, boyama veya her iki yöntemin birlikte uygulanmasıyla, istenilen desen tasarımının aktarıldığı tüm tekstilleri içermektedir (Akboştancı, 2014: 31). Bir kumaş deseninin oluşturulma süreci, kullanılan baskı teknikleri, kullanım amacı ve kullanılacağı alan gibi faktörlere bağlı olarak şekillenir. Moda, üretim yöntemleri ve kullanım amaçları, kumaşın baskı yoluyla desenlendirilmesi sürecinde dikkate alınması gereken önemli hususlardır (Saldıray, 1979: 8).

Tasarım aşamaları, araştırma, yaratıcılık, teknik bilgi, desen tanıma becerisi, problem çözme ve fikir yürütme süreçlerini kapsamaktadır. Bununla birlikte, önerilen çözümün kontrolü ve test edilmesi de tasarımın oluşum sürecinin önemli bir parçasıdır. Tasarım sürecinin ilk aşaması genellikle potansiyel müşterinin isteği veya ihtiyaç duyduğu konu doğrultusunda yapılan araştırmalar sonucunda şekillenir (Wilson, 2001: 20). Bu aşamada önemli olan araştırma bölümü, derinlemesine, yenilikçi ve tasarımcının yaratıcılık sürecinde ihtiyaç duyduğu bilgileri içermelidir (Seivewright, 2013: 13).

Araştırma aşamasından sonraki adım, bu süreçte edinilen bilgi ve görselleri düzenleyerek bir tema oluşturmaktır. Bu düzenleme, çeşitli kültür ve ilham kaynaklarından elde edilen bilgileri (Udale, 2014: 24), renk, kumaş, baskı ve desen detaylarını içermekte olup, bazen müşteri tarafından da tasarım ekibine iletilmektedir. Baskı tasarımcısı, ilham görsellerini inceleyerek istenilen tarz ve sezona uygun araştırma sürecini başlatır. İlgili markanın marka kimliğine uygun araştırmalar yaparak, eskiz çalışmalarına başlar. Tasarım fikirlerinin CAD (Computer Aided Design- Bilgisayar Destekli Tasarım) yazılımında veya el çizimi ile ifade

edileceği, hangi kumaş yüzeyine aktarılacağı, ölçek, doku, renk, desen tekrarı ve yerleşim gibi temel tasarım ilkeleri tasarımcı tarafından iyi anlaşılmalıdır. Bu ilkelerin işlevi, ticari değer ve tasarımın güncelliği açısından numune örneğinde nasıl görüldüğü ve seri üretime uygunluğu göz önünde bulundurulmalıdır (Udale, 2014: 24). Elde edilen görsel ve yazılı dokümanlar sonrasında, dijital ortamda tasarımın hazırlanma sürecine geçilir.

Tasarımcı, ürünü tasarlarken hedef kitesini doğru belirlemeli ve bu kitlenin beğeni ve sosyal yapısının tekstil ürünlerine yansıtacağını göz önünde bulundurmalıdır (Sezgin & Önlü, 1992: 85). Baskı tasarımları, ev tekstili dışında cinsiyet ve fiziksel faktörlerden de etkilenmektedir. Bu nedenle, günümüzde hazır giyim baskı tasarımları kadın, erkek, çocuk ve üniseks olarak kategorilere ayrılmaktadır. Ayrıca, fiziksel görünüm, tasarım sürecini ve ürün yönelimlerini etkileyen diğer önemli unsurlar arasında yer almaktadır (Sezgin & Önlü, 1992: 86).

Baskı tasarımcıları, baskı desenini oluştururken uygulama tekniklerini ve malzemeyi dikkate alarak tasarım yapmalı ve desenin kumaşa basılana kadar geçireceği işlem sırasını bilmelidir. Hangi kumaşa nasıl desenlerin ve hangi boyalarla basılacağı, boyanın kumaşa basıldığı andaki yayılma oranı, hangi desenlerin film baskı yöntemiyle ve hangi desenlerin rotasyon baskı sistemiyle işleneceği gibi faktörleri göz önünde bulundurmalı ve baskının kumaş üzerinde oluşturduğu sonuçları dikkatle gözlemlemelidir (Ataç, 1990: 10). Tasarımcı, tüm bilgi ve görsel kaynakları kullanarak edindiği birikimi yaratıcı süreçte etkili şekilde işleyip tasarıma dönüştürür. Bu süreçte, tasarımın sistematik ve doğru bir şekilde ilerlemesi için izlenmesi gereken adımlar, tasarımcı perspektifinden detaylı bir şekilde ele alınmıştır.

Araştırma ve İlham Kaynakları

Tasarım, yaratıcı bir süreç olup sanat ve estetik unsurları içermektedir (Civcir, 2015: xi). İyi bir tasarım araştırması, en az iyi bir tasarım kadar önem taşımaktadır. Dünya genelinde standart bir tasarım metodunun bulunmaması, tasarımcıları kendi metotlarını geliştirmeye ve multidisipliner bir araştırma yaklaşımı benimsemeye yönlendirmiştir. Bu yaklaşımlar arasında trend çalışmalarının takibi ve analizi önemli bir yer tutmaktadır (Akdeniz & Turan, 2017: 344). Amerikalı folklorist ve yazar Zora Neale Hurston, araştırmayı “biçimlendirilmiş merak” olarak tanımlamış ve araştırmanın, bir amaç doğrultusunda gözlemlleme ve casusluk yapma süreci olduğunu ifade etmiştir (Seivewright, 2013: 13).

Araştırma, tasarım sürecinde hayati bir rol oynayan ve belirli bir konu hakkında bilgi toplama ile yaratıcı sürece bilgi ve yön veren temel bir araçtır. Bu süreç, tasarımcı için haftalar, belki daha uzun zaman alabilir; ancak aynı zamanda tasarımcının düşünce, ilgi ve yaratıcı vizyonunu gözlemleyebildiği kişisel bir deneyimdir. Geniş ve derinlemesine yapılan araştırma sürecinin ardından, tasarımcı çalışmalarına başlayabilir ve Şekil 1’de olduğu gibi, edindiği doku, renk, detay, baskı ve desenler tasarımın gerekli noktalarında somut fikirlere dönüşür (Seivewright, 2013: 006).

Şekil 1. Ernst Haeckel'in doğadaki sanatsal biçimleri araştırır illüstrasyonları.

Tasarımcı için neyi tasarlayacağı ve nasıl sunacağı, iyi bir araştırma, planlama, deney, ilham alma ve güncel eğilimleri takip etme sonucunda oluşmaktadır (Jones, 2013:

63). Bu bağlamda, tasarımcıların sıklıkla yararlandığı trend tahmin siteleri pazar araştırmaları yaparak gelecek kumaşları, renkleri, baskı ve desen tasarımlarının detay ve özelliklerini araştırmaları sonucu yayınlamaktadır (Jones, 2013: 65). Trend tahmin firmaları, müşterilerinin ihtiyaçlarını ve istekleri karşılayabilmek amacıyla sunumlar yapar veya çevrimiçi tahmin paketleri şeklinde bu bilgileri hazırlar (Renfrew & Renfrew, 2014: 22).

Araştırma evresinde, tasarımcılar ilham verecek unsurlardan yararlanabilirler; Şekil 2'te görüldüğü gibi, bu unsurlar arasında trend raporları, trend sitelerinin hazırladığı panolar, defileler, bloglar, dergiler, moda ve sanat siteleri, sosyal medya ve hatta okudukları yazılar yer alabilir. Bu bilgileri, Şekil 3'de olduğu gibi bir araştırma panosu olarak düzenleyebilir. Ayrıca, doğrudan materyallerle çalışma yaparak tasarım geliştirmek de mümkündür. Şekil 4 örneğindeki gibi, bir baskı tasarımcısı yüzey üzerine doğaçlama fırça ve kalemle çalışma yapıp bunu bilgisayar ortamına aktarabilir ve yenilikçi bir baskı hazırlayabilir. Tasarım fikirleri, tasarımcının çalışma biçimine, tasarlanan ürüne ve üretim süreçlerine bağlı olarak farklı şekillerde gelişebilir. Baskı tasarımcıları genellikle fikirlerini kâğıt üzerinde (Wilson, 2001: 20) veya dijital ortamda geliştirirler.

Günümüzde her gün yeni bloglar ve trendler ortaya çıkmakta olup, bu durum, araştırmanın ve tasarım sürecinin disiplinli ve sistemli bir şekilde yürütülmesini zorunlu kılmaktadır. Bu yaklaşım, tüm tasarım sürecinin gelişmesine katkıda bulunmaktadır (Akyol, 2018: 40). Tasarımcılar, araştırma ve rakip analizi yaparak, hedef pazarı ve hitap edilecek kitleyi belirlemekte, ayrıca renklerin, dokuların, yüzeylerin ve desen görsellerini keşfetmektedirler (Tanyer & Başaran, 2021: 1733).

Şekil 2. WGSN sitesinin 2019 İlkbahar-Yaz erkek trendlerine yönelik hazırladığı baskı ilham panosu.

Şekil 3. Araştırma panosu.

Günümüz tasarımcıları, çevrelerinden kentsel ve kırsal manzaralardan veya çevrelerindeki çeşitli formlardan ilham almaktadırlar. Şekil 5'teki eskiz defterinde olduğu gibi, görsel verileri kaydederek bu bilgileri tasarım geliştirme süreçlerinde kaynak olarak kullanırlar; bu formlar, yapılar veya dokular ilham kaynağı olarak değerlendirilir (Steed & Stevenson, 2012: 34). Tasarımcı Anna Harvey ilham sürecini şu şekilde ifade etmektedir; “İnsanlardan, müzikten, filmlerden, evimden, yolculuklarımdan, Londra, Paris veya New York sokaklarından ilham alırım. Yeni ve eğlenceli insanlarla tanışmak, iyi bir etkinliğe katılmak, herhangi bir şey ve aslında her şey beni farklı açılardan besler”.

Araştırma aşamasında dikkate alınması gereken ve araştırmanın ana hatlarını belirleyecek olan, tasarımın kimler için yapıldığı ve hedeflenen pazarı tanımdır. Baskı veya desen tasarımı sürecinde, müşterinin çizgisine uygun pazar örnekleri, marka kimliği, görsel estetik ve mağaza düzeni gibi unsurlar, tasarımlar üzerinde belirgin bir etki yaratabilir (Seivewright, 2013: 031). Bu unsurlar, tasarım sürecinin yönünü belirlemede ve tasarımın başarılı olmasında kritik rol oynamaktadır.

Tekstil sektörünün tüm alanında kullanılan baskı tasarımı, moda döngüsü içinde kendini sürekli olarak yenilemektedir. Bu bağlamda farklı referanslardan toplanan bilgiler yeni fikirleri karşımıza çıkarmaktadır. Her yenilik, sektördeki değişim ve gelişimlerle uyumlu olarak yeni bir bakış açısı kazandırmaktadır.

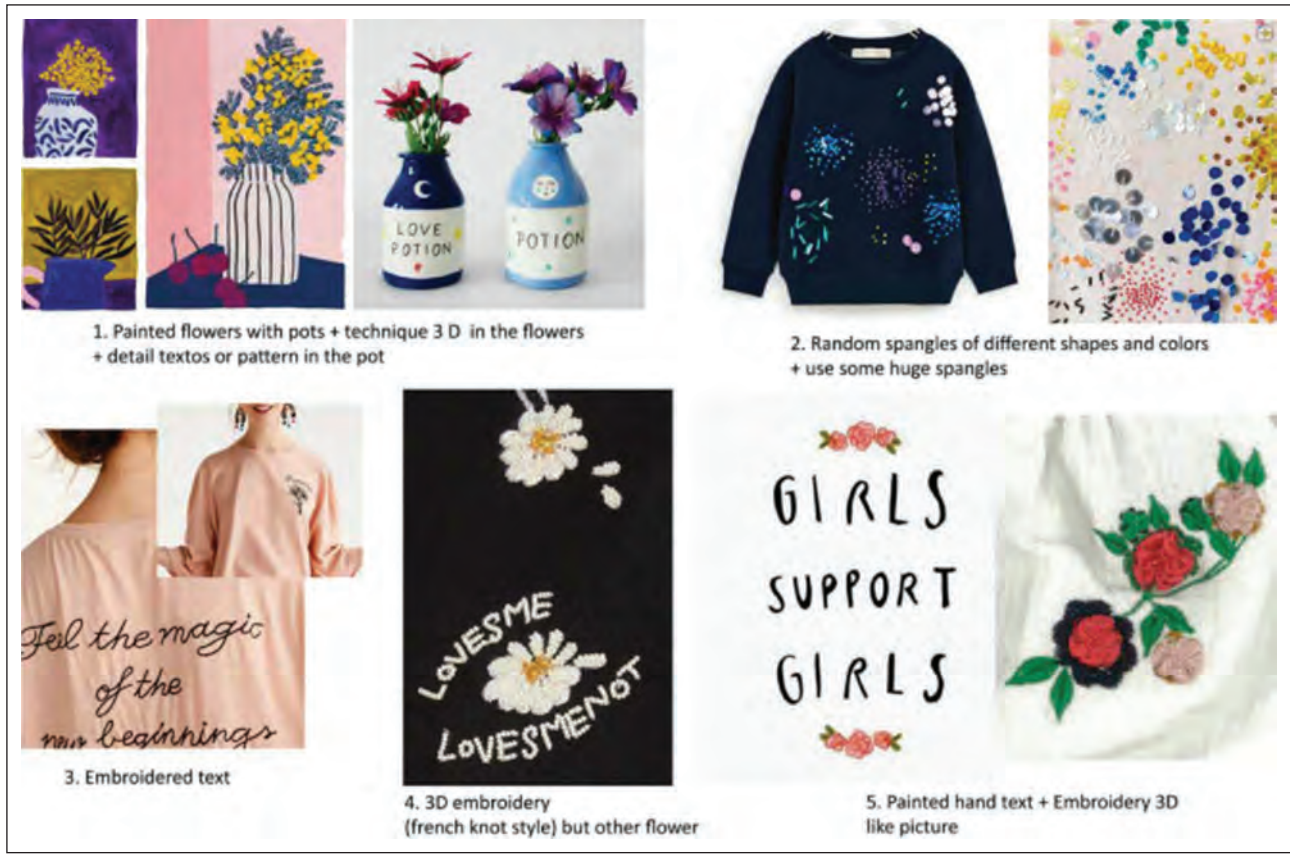
Şekil 4. CAD üzerinde fırça ile çizilmiş serbest baskı tasarımı.

Şekil 5. Araştırma sürecinde eskiz defteri referansı ile yapılan araştırma.

Tasarım Konusunun Belirlenmesi

İçinde yaşadığımız tüketim toplumunda, genç neslin hızla değişen tüketim alışkanlıkları, toplum gündeminin değişmesinde önemli rol oynamaktadır. Bu hızlı de-

Şekil 6. 2018 kış dönemi kız çocuk departmanı baskı ilham panosu.

ğişimler, aynı zamanda çeşitliliğin ve farklılıkların artmasına yol açmaktadır. Değişen bu döngü ve çeşitlilik baskı tasarım konularını oluşturmaktadır. Tasarımcılar, bu değişimleri multidisipliner bir perspektiften analiz ederek, araştırma sürecinin sonucunda yaratıcı, yenilikçi tasarımlar geliştirmektedirler. Bu tasarımlar, çeşitli baskı ve desen tarzları, teknikleri ve tasarım yazılımları kullanılarak kumaş yüzeylerine aktarılmaktadır. Bu beceriler, tasarım sürecinde büyük önem taşımaktadır ve tasarımı geliştirmektedir.

Tasarımcı, soru sorabilen, bir fikir veya tasarım karşısında yeni çözümler üretebilen ve tasarım problemlerine yönelik çözümler arayan kişidir. Tasarımcı, yeni fikirleri tasarım ilkelerini göz önünde bulundurarak yeniden yapılandırır, uygun teknik ve malzemelerle yorumlar ve bu fikirleri diğer kişiler tarafından anlaşılır bir hale getirir (Civcir, 2015: xii). Baskı tasarımcılarından, belirli bir konu için yenilikçi fikirler üretmeleri beklenir. Bu bağlamda, baskı tasarımcısı konuyu (soyut, doğa vb.), tarzı (soyut, klasik, modern vb.) ve tekrar sistemini (düz, yarım-soter raport) göz önünde bulundurarak, hangi renklerde çalışacağı konusunda detaylı araştırmalar yapar ve sonucunda fikirler üretir (Wilson, 2001: 112).

Şekil 6'da gösterildiği gibi, çeşitli ilham kaynaklarından edinilen bilgiler, daha ileriye taşınarak araştırma ve düşünce süreçleri sonucunda kategorilere ayrılabilir ve derlenebilir. Örneğin, şekiller ve yapılar, detaylar, renkler, dokular, baskı ve süslemeler, tarihi ve kültürel etkileşimler, çağdaş eğilimler gibi (Seivewright, 2013: 095) unsurlar

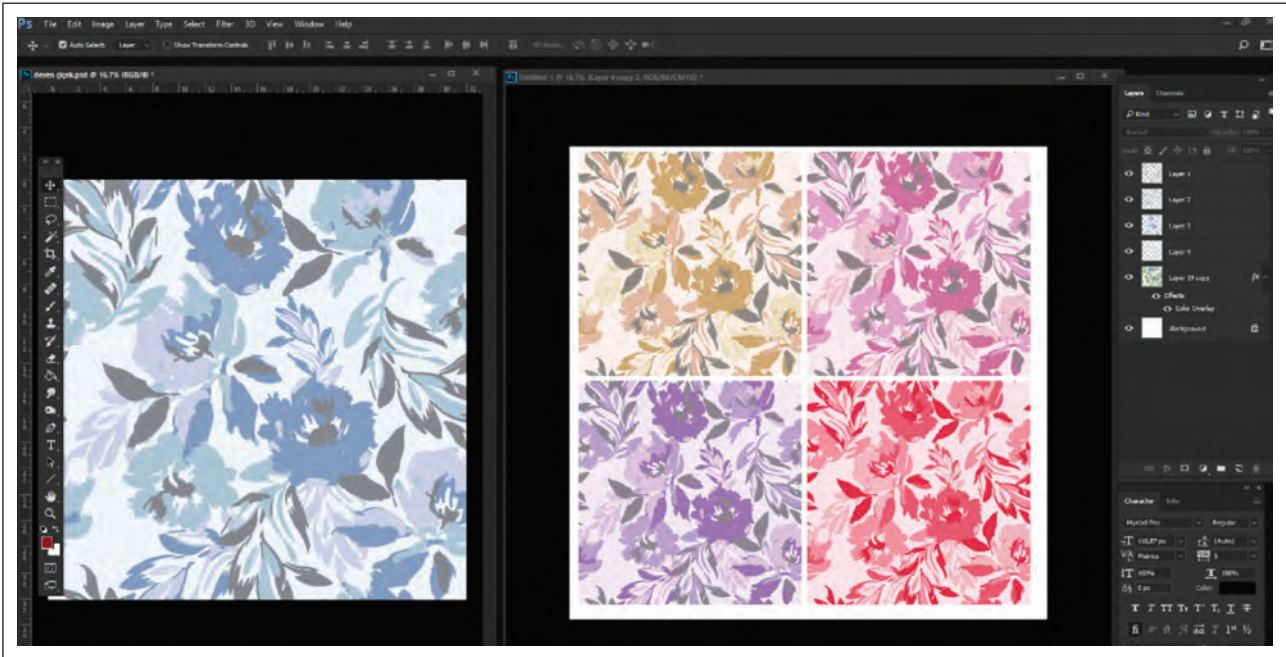
bu kategori içinde yer alabilir. Konu ve başlık, düşünce, sözcük, anlam, tarif ve nesneyle detaylandırılarak genişletilmeye çalışılır. Bu geliştirme süreci ilerledikçe sanat eserleri, kumaşlar ve dokular gibi araştırma elemanları fikirler, eskizler ve tasarımlar olarak somutlaşır (Seivewright, 2013: 032).

Tasarım sürecinde, araştırmadan sonra izlenecek yol, eğilim (trend) belirlenmesi ve bu bilgilerin bir tema panosu (mood board) hazırlanarak yön oluşturulmasıdır (Sorger & Udale, 2013: 24). Seivewright, Moda tasarımında Araştırma ve Tasarım başlıklı kitabında “Eğilimleri takip etmek sadece modayı izlemek değil aynı zamanda davranışlara, toplumsal istatistiklere, teknoloji ve yaşam şekline bakmaktır. Tüketici analizleri, tasarımcıyla gelecekte doğru giysi ve aksesuarları yaratmada yardımcı olur” diyerek trend takibinin, tekstilin tüm alanlarındaki tasarımcılar için önemini vurgular (Seivewright, 2013: 71). Hikâye panoları, görsel ilham kaynaklarını, renkleri, baskıları, desenleri ve kumaş detay bilgilerini içermektedir. Bu görseller, kolaj şeklinde hazırlanarak bir pano üzerinde toplanır. Bu pano, tasarlanacak konu, konsept, renkler, desen ve kumaş örüntüsünü kurmak için kullanılır (Sorger & Udale, 2013: 24).

Bir tasarımın oluşması için tasarımcının, üzerinde çalışacağı tasarımın konusunu tüm yönleriyle anlaması gereklidir. Bu tasarımın oluşum yönteminin ve sonuç analizlerinin yapılmasını içerir. Tasarımın hitap edeceği pazar, kullanıcı gereksinimleri, üretim aşamaları, hedeflenen sezon ve güncel eğilimler (trendler), tasarımı yönlendiren yardımcı etkenlerdir (Bayazıt, 2008: 269).

Şekil 7. Vektör tabanlı programda çizilmiş desen örnekleri.

Şekil 8. Adobe Photoshop programında hazırlanan varyant çalışması.

Tasarımın Dijital Ortamda Hazırlanması

Tekstil tasarımcıları, uzun süredir bilgisayarı kumaş ve baskılı tekstiller tasarlamak için bir araç olarak kullanmaktadırlar. 1980’lerde tanıtılan CAD/CAM (Computer Aided Design- Bilgisayar Destekli Tasarım ve Computer Aided Manufacturing - Bilgisayar Destekli Üretim) yazılım sistemleri, tasarım sürecini hızlandırmış ve üretim makineleriyle uyumlu çalışarak tasarımın verimliliğini arttırmıştır. Bu programların kullanıcılarına sunduğu kısayollar, özel bir dil oluşturmuş ve bu dil baskı tasarımcıları ile üreticilerin öğrenmesi gereken bir aşama haline gelmiştir.

Bilgisayar programları, vektörel ve piksel tabanlı olarak ikiye ayrılmaktadır; bu nedenle, baskı tasarımcıları genellikle iki türü de çalışmalarında kullanmaktadırlar (Jones, 2013: 121). CAD-CAM tasarım ve üretim entegrasyonu, tasarım sürecini kısaltarak tasarımcıların daha hızlı sonuçlar elde etmelerine imkân tanımıştır. CAD-CAM’in tasarım ve üretim aşamalarını etkileyerek dijital baskı ile entegrasyonu, tasarımcılara hızlı geri dönüşler sağlayan bir avantaj olmuştur (Öpöz & Üstüner, 2018: 250).

Vektör tabanlı programda hazırlanan teknik çizimler, tasarım süreci için öneme sahiptir. Bu çizimler, eskizlere kı-

Şekil 9. Numune baskı aşaması.

yasla daha anlaşılır ve hataya daha az açıktır. Adobe tarafından geliştirilen vektör tabanlı çizim programlarında, Şekil 7 örneğindeki gibi tırtıklı kenarlar veya buğulanma olmadan, görüntü boyutu ne kadar değiştirilirse değiştirilsin en net ve düzgün çizgileri sağlar. Ayrıca, bu programlar bilgisayarın hafızası için oldukça ekonomiktir ve yeniden boyutlandırıldıklarında bozulmazlar. Adobe İllüstratör, tekstil sektöründe en sık kullanılan vektör tabanlı programlardan biridir ve renk paleti oluşturma, fırça veya kalem araçlarına ekleme yapma, filtre uygulamaları gibi avantajlar sunar (Jones, 2013: 121).

Adobe Photoshop, piksel tabanlı bir araç olarak, tasarımcılara yüksek çözünürlükte çizim yapma, Şekil 8'deki gibi renklendirme, çeşitli efektler uygulama ve görsel çeşitlilik sunar. Ancak, piksel tabanlı yapısı nedeniyle, görüntü kalitesinde zayıflama ve buğulu kenarlar gibi sorunlar ortaya çıkabilir, özellikle sık ölçü değişiklikleri veya yüksek çözünürlükte çalışılmayan tasarımlarda bu sorunlar belirginleşir. Tasarımcılar, bilgisayar tabanlı programlar yerine grafik tablet ve kalem gibi alternatif araçlar da kullanabilmektedir. Bilgisayarın ışık ve renk ayarlarına bağlı olarak bu programlarda yapılan renklendirme, baskının tekniğine ve malzemeyle bağlı olarak farklı sonuçlar verebilmektedir. Bu nedenle, tasarımcı tarafından numune aşamasında verilen renk kodlarını ve tasarım ölçüleri dikkatlice kontrol edilmelidir.

Baskı Tasarım Numune Süreci

Numune, renklendirilmiş bir tasarımın veya baskı tekniğinin kalitesini ve özelliklerini üretim öncesi gözlemleyebildiğimiz küçük bir parçadır. Bu parçalar, tasarımın kalitesini, renk uyumunu ve yoğunluğunu, desenin detaylarını ve baskı

kalitesini değerlendirmek için kullanılır. Numuneler, müşterilere, üreticilere ve tasarımlara baskının son hali hakkında bilgi vererek, tasarım sürecinde önemli bir rol oynamaktadır.

Tasarım sürecinde, baskı veya desen tasarımı müşteri veya tasarım departman yöneticileri tarafından onaylandıktan sonra numune aşamasına geçilir. Bu aşamada, CAD üzerinde hazırlanan tasarım gerekli yerlere, kumaş ve renk detaylarıyla birlikte iletilir. Eksik veya hatalı verilen bilgiler, daha sonra düzeltilebilir; ancak zaman faktörü numune oluşum amasında kritik olduğundan, sürece dikkatle yaklaşılmalıdır (Akyol, 2018: 45). Bu, sürecin verimli ve doğru bir şekilde ilerlemesini sağlar. Eğer baskı veya desen tasarımı hazır giyimde kullanılacaksa, desenin giyildiğinde nasıl bir görüntü oluşturacağı, kalıp parçaları üzerindeki yerleşimi (Udale, 2014: 28) ve desenin raport düzeni, yani tekrar sistemi, tasarımcısının belirleyeceği ve tasarımın görünümünü doğrudan etkileyen faktörlerdendir.

Şekil 9'da gösterildiği gibi numune süreci, tasarımcının baskı sonucunu gözlemleyebildiği ve baskının genel kalitesini kontrol edebildiği bir aşamadır. Bu süreçte, gerçek baskı renkleri görülür ve tasarımcı, renk değişikliklerini yapabilir, baskı tekniği ile malzeme uyumunu analiz edebilir ve üretim öncesinde gerekli ölçülendirme değişikliklerini yapabilir. Bu aşama, baskıda oluşabilecek renk sapmalarını ve desen uyumsuzluklarını önlemede yardımcı olur. Tasarımın kumaş yüzeyindeki duruşu kontrol edilirken seri üretime uygunluğu değerlendirilir. Tasarımcılar, numuneleri değerlendirerek üretim sırasında karşılaşılabilecek riskleri büyük ölçüde azaltmış olur. Bu nedenlerle, numune süreci baskı tasarımında kritik bir adımdır.

BASKI TASARIMINDA TASARIMCININ KARŞILAŞABİLECEĞİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Tasarım ilkeleri arasında bulunan amaca hizmet etme, işlevsellik ve yenilik arayışı, ürünün estetik ve teknik tasarımından üretime kadar uzanan kapsamlı bir süreci ifade eder. Tekstil tasarımında, yaratıcılığı besleyen gelişen teknoloji, tasarımı elyaf ile sınırlandırmayarak elyaf dışındaki malzeme kullanımından baskıya kadar neredeyse süreçlerde yeniliklere olanak sağlamıştır. Günümüzün hızla değişen taleplerine yanıt olarak, farklı disiplinlerle yapılan işbirlikleri sayesinde oluşturulan tekstil ürünleri, estetik açıdan olduğu kadar işlevsellikte de yeni bir boyut kazanmıştır. Teknolojik yeniliklerle biçimlenen tekstil tasarımı, bilgisayar destekli tasarım, akıllı tekstiller, lazer uygulamaları ve 3D baskı yöntemi gibi güncel zanaat anlayışıyla çevrelenmiştir (Öpöz & Üstüner, 2018: 250). Bu anlayış çerçevesinde, tasarımcının ortaya çıkartacağı tekstilin işlevini ve fonksiyonunu her açıdan düşünmesi gerekmektedir. Tasarımın hangi baskı tekniğine uygun olduğu, hangi yöntemle ve nasıl bir yüzeye uygulanacağı, yüzeyin baskı işlemi sonrası göstereceği reaksiyon ve üretime uygunluğu gibi konular, tasarımcının dikkat etmesi gereken önemli faktörlerdir. Ayrıca, bu hususlar tasarım fikrini pazarlamak ve ürün haline dönüştürme süreçlerinde büyük önem taşımaktadır.

Tekstil baskı tasarımcıları, sadece baskı desenleri hazırlamanın ötesinde, hızla değişen ve kendini güncelleyen moda sektöründe sürekli olarak yenilik yapmak zorundadır. İyi desen ve baskı hazırlamak müşteri, firma ve tasarımcıya yeterli gelmeyecektir. Bu nedenle, farklı baskı çeşitleri ile baskıyı zenginleştirecek nakış ve tekstil yüzeyinde kullanılabilen yeni malzemeleri doğru kumaş ve sezonda uygulayarak bir bütünlük oluşturmak gerekmektedir. Bu unsurların doğru zamanda birleşmesi, tasarımı ortaya çıkararak etkileyici sonuçlar sağlayacaktır (Akyol, 2018: 33).

Baskı veya desen tasarımı hazırlanırken, çizim aşamasında çalışma dosyalarının veya JPEG formatındaki dijital görüntülerin, ayrıca taranan JPG formatlı görsellerin çözünürlüklerinin 300 dpi olarak ayarlanması gerekmektedir. Oluşturtulacak desen, RGB ekran renk sisteminde veya tekstil yüzeyine basılacağı için CMYK renk ve çözünürlük sistemine göre tasarlanmalıdır. Tasarımcı, baskı veya desenin kumaşa basıldıktan sonra göstereceği boya yayılma payını dikkate alarak çizim yapmalıdır. Bu pay CAD üzerinde hazırlanan desenlerde öngörülebilmekte ve tasarımcı tarafından çizim aşamasında müdahale edilebilmektedir. Bu detay, ince hatlı çizgisel desenlerde birimlerin net görünmesini ve anlaşılır olmasını sağlamaktadır. Bilgisayar destekli tasarım, tasarımcının üretim sürecini kısaltır ve estetik ile kaliteyi artırır. Özellikle vektör tabanlı programlarda hazırlanan tasarımlar, boyut değişikliğine rağmen görüntü kalitesinde kayıp yaşamadan en net sonuçları verir. Bu yöntem, hataların azaltılmasına, tasarımın daha temiz ve net olmasına, malzemeden ve zamandan tasarrufa, tasarım kritikleri karşısında hızlı değişiklik yapılabilmesine ve varyant taleplerine hızlı cevap verilmesine olanak tanır.

Günümüzde baskılı tekstiller, hazır giyim, ev tekstili ve çeşitli alanlarda işlevsellik gösteren geniş bir sektörü kapsamaktadır. Teknolojik gelişmelerden doğrudan etkilenen bu sektörde, dijital teknolojiler önemli bir yere sahiptir. Dijital baskı makineleri, deneysel çalışmalar yapabilme kapasitesine sahip olup, renk sınırlaması olmaksızın farklı boyutlarda ve son derece detaylı desenleri tek seferde metrelerce basılabilmektedir. Bu makineler, baskı endüstrisinde önemli bir yenilik sağlamıştır.

Dijital baskı, şablon çıkarma gereği olmadan ve sınırsız renk seçenekleriyle tasarımcıya deneysel çalışma, kontür ve renk geçişleri gibi tüm detaylarıyla tasarımı daha hızlı görme avantajı sağlamaktadır. Ancak, mürekkep veya boya püskürtücülerinin her renk için uyumlu olmaması gibi dezavantajları da bulunmaktadır (Özpulat & Yurt, 2011: 031). Bu nedenle, baskı numune aşamasında deneme baskıları yaparak tasarımın baskı öncesinde nasıl sonuç vereceği değerlendirilmelidir. Ayrıca, renk sapmaları ve uyumsuzluklarını düzeltmek için dijital renk düzeltme yazılımları kullanılabilmektedir.

Baskı tasarımında renk tutarsızlıkları sıklıkla karşılaşılan sorunlardandır. Tasarımcının çalıştığı ekranın ışık değeri ile baskı merkezinin renk profilleri arasında farklılıklar olabilir. Özellikle dijital baskı renklerinin soluk görünmesi ve uyuşmaması nedeniyle sorunlar yaşanabilir. Bu riskleri minimize etmek için tasarımcının prova baskıları yapması gerekmektedir.

Tasarımın uygulanacağı malzeme ile tasarımın uyumu önemli bir faktördür. Yanlış malzeme seçimi, istenilen tasarımın ortaya çıkmamasına neden olabilir. Bu nedenle baskı yapılacak malzemenin iyi analiz edilmesi, baskı tekniğine uygunluğu ve gerekli numune çalışmalarının yapılması, malzeme-baskı-tasarım uyum testlerinin gerçekleştirilmesi, başarılı bir sonuç elde etmek için kritik bir adımdır.

Gelişen teknoloji, tekstil endüstrisinde transfer baskı gibi yeni tekniklerin kazandırılmasına olanak sağlamıştır (Özpulat & Yurt, 2011: 031). Genellikle belirli kumaş türlerinde olumlu sonuçlar veren transfer baskı yönteminin bazı sınırlamaları bulunmaktadır. Bu yöntemin dayanıklılığı sınırlıdır; uzun süreli kullanımda transferlerin solması ve kalite kaybı yaşanabilir. Karmaşık ve ayrıntılı desenlerde, amaçlanan görüntüye ulaşılması zor olabilir; renklerin beklenen doğruluk ve tutarlılıkta basılması her zaman mümkün olmayabilir. Baskı aşamasında kumaşın doğal dokusunun korunması zorlaşabilir, üretim aşamasında aynı kaliteyle devam etmek zor olabilir. Bu nedenle, malzeme seçiminde kaliteli kumaşlar kullanmak dayanıklılığı artırabilir, yüksek kaliteli baskı malzemelerin kullanılması ve karmaşık, ayrıntılı desenler için ön baskı çalışması yaptırmak dezavantajları en aza indirmede yardımcı olabilir.

Desenin endüstriyel tekstil baskıcılığında metraj olarak basılması planlanıyorsa, desen kompozisyonun oluşturulmuş raport karesinin, rotasyon raport ölçülerine göre düzenlenmesi gerekmektedir. Bu ölçüler, tasarımı oluşturan birimlerin kontür, renk ve doku gibi elemanlarının uygulanacak baskı tekniklerinde detaylı olarak görülebilmesi için önemlidir. (Yılmaz, 2022: 72). Desenin tekrar yapısı, tasarımın estetiği ve işlevselliği açısından kritik bir öneme sahiptir. Raportlama

aşamasında desen tekrarının doğru bir şekilde belirlenmesi, tasarımın üretim sürecini doğrudan etkilemekte ve sürecin sorunsuz ilerlemesini sağlamaktadır. Farklı raport düzenlemeleri deneyerek, tasarımın sıradan görünümünden kurtarılması ve daha etkileyici, estetik açıdan güzel bir görüntü elde edilmesi mümkündür. Tasarım sürecinde hem basit hem de etkili bir tasarım oluşturulmasına, tasarımı oluşturan birimlerin seçiminde dikkatli olunmasına ve baskı tasarımının bütünlüğünü korumasına özen gösterilmelidir (Wilson, 2001: 39).

Rotasyon baskı sürecinde, renk ayrımı yapılar ve her renk için ayrı şablonlar hazırlanır. Şablon hazırlama işlemleri maliyetli ve zaman alıcı olabilir. Bu nedenle, şablonlar ve renklerin doğru bir şekilde tespit edilmesi gerekmektedir. Her bir rotasyon şablonunun üst üste basılmasıyla elde edilen metraj numunesinin, şablon hazırlanmadan önce (Yılmaz, 2022: 72) dijital baskı ile incelenip onaylanması, alternatif bir yöntem olarak kullanılmaktadır. Desen raporundaki milimetrik bir hata, kumaş sonunda santimetrelilik bir kaymaya dönüşebilir. Bu nedenle, baskı tasarımı kumaş yüzeyine aktarılmadan ve makineye gönderilmeden önce, bilgisayar ortamında tasarım elemanları ve ölçüleri dikkatlice kontrol edilmelidir.

Günümüz ekonomik koşullarında, numune ve üretim maliyetleri tasarımcının dikkate alması gereken hususlardandır. Tasarımcılar, müşteri maliyetini göz önünde bulundurarak ve üretim makinasına uygun olmayan renk sayısından kaçınarak, gerekirse baskı deseninin görüntü kalitesini düşürmeden renk birleşimi yapmalıdır.

Baskı tasarım numune aşaması, kalıp hatalarının analizi, kalıbın tıkanan bölgelerinin kontrolü ve kumaş üzerindeki istenmeyen lekelerin tespit edilmesi açısından kritik bir süreçtir. Bu aşama, tasarımcı kaynaklı hataların düzeltilmesine olanak tanır. Desen kayması, raport ayarlarının kaymasından kaynaklanan bir hata olarak ortaya çıkabilir; bu nedenle, tasarımcı, raport çalışmalarını dikkatle kontrol etmelidir. Eğer hata tasarımcı kaynaklı değilse, kalıbın kontrol edilmesi gerekebilir. Bilgisayar çıktısı ile baskı numuneleri karşılaştırılmalı ve bu işlem her varyant için tekrarlanmalıdır. Tespit edilen problemler, uygun yöntemler ve önlemler doğrultusunda baskı numune aşamasında düzeltilir. Bu aşamanın amacı, hataları tespit ederek üretimin hatasız bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamaktır.

Araştırma aşamasında, çeşitli kaynaklardan elde edilen örnek görsellerden ilham panoları oluşturulur. Ancak, tasarımların yasal ve telif hakları açısından korunması kritik bir konudur. Bu nedenle, telif haklarının korunması, gerekli lisans anlaşmalarını yapılması, danışmanlık ya da şirketler tarafından belirli aralıklarla eğitim alınması, bu tür sorunların önlenmesine yardımcı olabilir.

SONUÇ

İnsan yaşamının vazgeçilmez bir parçası olan tekstil, başlangıçta temel ısınma ve korunma ihtiyaçlarından geçişerek zamanla süslenmek, yaşam alanını güzelleştirmek ve estetik bir görünüm elde etmek amacıyla kullanılmıştır. Böylece işlevselliğiyle birlikte kişiye hissettirdiği pozitif duygularla hayatın her alanında etkinleşmiştir.

20. yüzyılda yaşanan teknolojik dönüşümler, tekstil üretim ve tasarım süreçlerini köklü bir şekilde değiştirmiştir. Makineleşme ile seri üretime geçiş, tekstil endüstrisinde bir dönüm noktası oluşturmuş, dijital teknolojilerle birlikte bu değişim daha da derinleşmiştir. Dijital yenilikler, üretim süreçlerini hızlandırmış ve tasarım dilini yeniden şekillendirmiştir.

Kumaşı renklendirilmesi ve desenlendirmesinde sunulan teknolojik alternatifler, baskı tasarım sürecini değiştirmiştir. Tasarımcılar, hızla değişen güncel eğilimlere uyum sağlamak ve yeni fikirlerle baskı stillerini entegre etmek zorundadır. Geçmişte daha fazla zaman ve emek gerektiren baskı ve desen tasarımları, gelişmiş tasarım programları ve çizim tabletleri sayesinde bir dönüşüm geçirmiştir.

Günümüzde, baskıcılık, pahalı ekipmanlarla yapılan ve giyim modası, ev tekstili gibi çeşitli alanlar için üretim yapan geniş bir sektörü kapsamaktadır. Dijital teknolojiler, boyut, renk kullanımı ve detay içeren çalışmaları hızlı ve düşük maliyetle gerçekleştirme imkânı sağlamaktadır. Tekstil endüstrisinde tasarım süreçleri büyük ölçüde bilgisayar ortamında yürütülmekte, Photoshop ve İllüstratör gibi programlar tasarımın hazırlanma sürecini kısaltmakla kalmayıp, tasarımcının yaratıcılığını da geliştirmektedir. Bu nedenle, baskı tasarımcılarının teknolojiyi takip etmeleri ve yenilikleri uygulamaları, sektördeki rekabet avantajlarının sürdürülmesi açısından önemlidir.

Tekstil baskı tasarım sürecinde karşılaşılan teknik engeller, numune ve maliyet süreçleri, tasarımcıların iş akışını doğrudan etkilemektedir. Hızla değişen güncel eğilimlere yetişmeye çalışan tasarımcılar, araştırma ve süreçlerini daha verimli hale getirebilmek için malzeme ve baskı sonuçlarını daha tutarlı bir şekilde yönetmeli ve yenilikçi baskı teknolojilerini entegre etmelidir. Bu yaklaşımlar, daha detaylı ve özgün tasarımların üretimini olumlu yönde etkileyecektir.

Çalışma içerisinde ele alınan tasarım oluşum süreci ve tasarım örnekleri, baskı tasarımının günümüzde teknoloji ile biçimlenen estetik dilini ortaya koymaktadır. Dijital baskı gibi teknolojik gelişmeler, zaman ve sınırsız renk kullanımı faktörlerinin önemini vurgularken, hızlı sonuçlar alınmasını sağlamış, ancak bu sürecin tasarımcılara zorunlu kıldığı teknik bilgi bazı sorunlara yol açabilmektedir. Sektörün hızlı dönüşüm ve gelişen teknolojilere uyum sağlayabilmesi için tasarımcıların sürekli olarak kendini güncellemeleri gerektiği vurgulanmaktadır. Estetik, yenilikçi tasarımların gerçekleştirilmesi için teknik donanım, uygulamalı eğitim ve endüstriyel üretime dönüşüm önem taşımaktadır. Sektörün ihtiyaç duyduğu sanatsal ve teknik yeterliliğin eğitim programları aracılığıyla geliştirilmesi, baskı tasarımı alanında yeni bir aşamaya geçilmesini sağlayacaktır.

Etik: Bu makalenin yayınlanmasıyla ilgili herhangi bir etik sorun bulunmamaktadır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve/veya yayınlanması ile ilgili olarak herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Ethics: There are no ethical issues with the publication of this manuscript.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author declared no potential conflicts of interest with respect to the research, authorship, and/or publication of this article.

Financial Disclosure: The author declared that this study has received no financial support.

KAYNAKLAR

- Akbostancı, İ. (2014). 20. ve 21. Yüzyıllarda Tekstil Baskı Tasarımı ve Üretiminin Değişen Tanımı, Sanat-Tasarım Dergisi, (5), 31–41. [CrossRef]
- Akdeniz, A. A. & Turan, G. (2016). Tasarım Süreçlerinde Trend Çalışmalarını Rolü: Türkiye Örneği. UTAK Bildiri Kitabı Sorumluluk, Bağlam, Deneyim ve Tasarım, (21-23 Eylül 2016).
- Akyol, C. (2018). Hazır giyim sektöründe marka analizleri ve tekstil baskı tasarımcısının rolü [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir.
- Ataç, Ender. (1990). Kumaş Deseninin Oluşum. Çağın Tekstil Dergisi, 10–11.
- Bayazıt, N. (2008). Tasarımı anlamak. 1. Baskı. İdeal Kültür Yayıncılık.
- Civcir, E. (2015). Temel tasarım ve tasarım ilkeleri. Akademisyen Kitabevi. [CrossRef]
- İşmal, Ö. E. & Yıldırım, L. (2012). Tekstil baskıcılığının tarihçesi. Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayını.
- Jones, S. J. (2013). Moda tasarımı. 1. Baskı. Kerasus Yayınları.
- Kaya, R. (1988). Türk yazmacılık sanatı. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Öpöz, N. & Üstüner S. G. (2018). 21. Yüzyılda Teknoloji ve Zanaat ile Biçimlenen Tekstil Tasarımı, Uluslararası Sanat ve Sanatta Yüksek Teknoloji Kullanımı Kongresi, İstanbul. (248–261).
- Özpulat F. & Yurt, D. (2011). Günümüz baskı desenli kumaşlarında desen tarzları ve teknikleri, Akdeniz Sanat Dergisi, 4(7), 029–031.
- Renfrew, C. & Renfrew, E. (2014). Moda tasarımı koleksiyon geliştirme. Literatür Yayınları.
- Saldıray, B. (1979). Kumaş baskısında raport ve renk ayrımı işlemleri. Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Yayını.
- Seivewright, S. (2013). Moda tasarımı araştırma ve tasarım (ss. 21, 19, 82). Literatür Yayınları.
- Sezgin, Ş., & Önlü, N. (1992). Tekstilde tasarım olgusu. Tekstil ve Mühendis Dergisi, 6(32), 84–89.
- Steed, J., & Stevenson F. (2012). Sourcing Ideas: Researching Colour, Surface, Structure, Texture and Pattern. AVA Publishing.
- Sorger R. & Udale, J. (2013). Moda Tasarımının Temelleri. Literatür Yayınları.
- Tanyer, S. & Başaran, F. N. (2021). Tekstil Tasarım Süreci ve Tasarımcının Rolü. AART Uluslararası Anadolu Sanat Sempozyumu, Anadolu Üniversitesi Yayın No:4200.
- Tecir, E. T. (2020). Çalışma Arşivi.
- Tecir, E. T. (2021). Çalışma Arşivi.
- Tecir, E. T. (2022). E. Tuğçe Tecir Desen Arşivi.
- Tecir, E.T. (2023). E. Tuğçe Tecir Desen Arşivi.
- Tecir, E. T. (2024). Style Emprime Baskı Tekstil San. Tic. Ltd. Şti.
- Udale, J. (2014). Moda Tasarımında tekstil ve moda. Literatür Yayınları.
- Uygur, A. & Yüksel, D. (2013). Tekstil baskı stilleri. Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası Yayını.
- Yılmaz, P. (2022). Dijitalleşen tekstil üretimi ve tüketimine genel bakış, tasarım açısından dijital tekstil baskıcılığı (Yayınlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İstanbul.
- Wilson, J. (2001). Handbook of textile design: Principles, processes and practice. Woodhead Publishing Limited. [CrossRef]